

denne bestemmelse ske konfiskation hos den person, som udbyttet umiddelbart er tilfaldet (stk. 1), ligesom der i visse tilfælde kan ske konfiskation hos andre (stk. 4). Sidstnævnte bestemmelse tager sigte på situationer, hvor den umiddelbare modtager af udbyttet har foretaget dispositioner over udbyttet for at skjule dette og dermed bringe det i ly for konfiskation.

Konfiskation efter straffelovens § 75 er begrænset til det udbytte, som den tiltalte har opnået ved den lovovertrædelse, han findes skyldig i efter en almindelig bevisbedømmelse. Bestemmelsen i § 76 a giver derimod mulighed for konfiskation, uden at anklagemyndigheden kan bevise en forbindelse mellem en konkret forbrydelse og det konfiskerede. Der er fortsat krav om, at udbytte for at kunne konfiskeres skal stamme fra kriminelle handlinger, men bevisbyrden er vendt, således at tiltalte skal bevise eller sandsynliggøre, at formuen er erhvervet på lovlig måde eller for lovligt erhvervede midler, jf. § 76 a, stk. 4.

Betingelsen for at foretage udvidet udbyttekonfiskation efter § 76 a er for det første, at en person findes skyldig i en strafbar handling, der kan give betydeligt udbytte, jf. § 76 a, stk. 1, nr. 1. Det er efter bestemmelsen ikke afgørende, om den strafbare handling konkret har givet et udbytte, men alene at den strafbare handling er egnet til at give udbytte. I forarbejderne nævnes som eksempler på sådanne strafbare handlinger grov narkotika- og berigelseskriminalitet og penge- eller dokumentfalsk, jf. Folketingstidende 1996-1997, tillæg A, s. 2503.

Dernæst er det en betingelse, at den strafbare handling er af alvorligere karakter. Den strafbare handling skal således efter loven kunne straffes med fængsel i 6 år eller derover eller være en overtrædelse af straffelovens § 286, stk. 1, om groft tyveri, jf. § 76 a, stk. 1, nr. 2.

Bestemmelsen i § 76 a er forudsat navnlig anvendt over for større pengebeløb eller andre likvide formueværdier, som tiltalte ikke kan give nogen fornuftig forklaring på, f.eks. værdipapirer, indestående på bankkonti (eventuelt i udlandet) eller kontantbeløb. Bestemmelsen er imidlertid ikke begrænset hertil, men kan f.eks. også anvendes i forhold til fast ejendom. Der er ikke i bestemmelsen angivet en minimumsgrænse for, hvilke formuegoder der kan konfiskeres, men i forarbejderne er det forudsat, at bestemmelsen ikke anvendes i forhold til mindre værdier svarende til 50.000 kr. i 1997-niveau, jf. Folketingstidende 1996-1997, tillæg A, s. 2503-2504.

Formuegoder erhvervet af tiltaltes ægtefælle eller samlever kan konfiskeres efter samme regler, medmindre de er erhvervet mere end 5 år før lovovertræ-

delsen eller på et tidspunkt, hvor ægteskabet eller samlivet ikke bestod, jf. § 76 a, stk. 2.

Der kan endvidere efter § 76 a, stk. 3, ske konfiskation af formuegoder, som tiltalte inden for de seneste 5 år har overdraget til en juridisk person (selskaber mv.), som den tiltalte – eventuelt sammen med sine nærmeste – har en bestemmende indflydelse på. Tilsvarende gælder, hvis tiltalte oppebærer en betydelig del af den juridiske persons indtægter.

Ligesom ved almindelig udbyttekonfiskation efter § 75 kan den udvidede udbyttekonfiskation efter § 76 a ske ved værdikonfiskation ("et hertil svarende beløb"), jf. § 76 a, stk. 5, da det oprindelige udbytte meget ofte er omsat eller ikke kan identificeres, når straffesagen rejses.

5.2. Justitsministeriets overvejelser

Rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet er kriminalitetsformer, der som oftest indebærer meget betydeligt udbytte. Den udvidede udbyttekonfiskation efter straffelovens § 76 a giver i disse tilfælde mulighed for konfiskere større formueværdier, selv om den tiltalte er dømt for en forbrydelse, der konkret har givet et meget lille eller intet udbytte, når det efter oplysningerne om den dømtes indtægter forekommer usandsynligt, at disse værdier er opnået på lovlig vis.

Der er i arbejdsgruppen om en styrket politiindsats over for rockerkriminalitet enighed om, at de gældende regler om udvidet udbyttekonfiskation er et effektivt redskab til bekæmpelse af rockernes kriminalitet og anden organiseret kriminalitet og til at sikre princippet om, at kriminalitet ikke skal kunne betale sig. Politiets og anklagemyndighedernes repræsentanter i arbejdsgruppen har imidlertid peget på, at det gældende kriminalitetskrav i § 76 a, stk. 1, nr. 2, udelukker udvidet udbyttekonfiskation i sager om overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer, hvor der er tale om en stofmængde eller -type, der bevirker, at forholdet ikke omfattes af straffelovens § 191, selv om der i mange tilfælde er tale om kriminalitet af en type, som erfaringsmæssigt kan give betydeligt udbytte, og hvor der på baggrund af denne kriminalitet og de store formuegoder, som den pågældende ejer, er en velbegrundet mistanke om, at den opklarede kriminalitet kun er en del af den kriminalitet, som den pågældende har begået.

Tilsvarende synspunkter gør sig ifølge arbejdsgruppen gældende ved sager om grov skattesvig og moms-svig eller indsmugling af særlig grov karakter efter straffelovens § 289. På grund af bestemmelsens straf-feramme på 4 år kan den udvidede udbyttekonfiskation imidlertid ikke anvendes, selv om det måtte fore-